

HELSINGBORG

Delårsrapport inriktning, mål och ekonomi april 2023

Socialnämnden

Innehållsförteckning

Inledning	3
Nämndens mål.....	3
Nyckeltal för nämndens uppdrag och inriktning.....	4
Helårsprognos.....	5
Investeringar.....	7
Ekonomisk prognos per verksamhet.....	7

Inledning

Socialnämndens uppdrag och inriktning

Socialnämndens uppdrag är att möjliggöra för invånare som behöver socialt stöd att bli självständiga i livet så att de kan ta en aktiv del i samhället

Socialnämndens inriktning är att vi vill arbeta för en trygg stad där vi tillsammans verkar för att barn och ungdomar ges bättre förutsättningar att lyckas i skolan genom ett tidigt, tillgängligt och effektivt stöd till dem och deras familjer. Vi vill förflytta oss från en tung myndighetsutövande socialtjänst till mer tillgängliga sociala tjänster för invånarna när och var de vill. Stödet till barn, unga och vuxna ska utvecklas genom invånarnas delaktighet och medskapande.

Årets första tertial

Nämnden kommer sannolikt uppnå ett av sina två mål. Det ekonomiska resultatet för tertialet är allvarligt och beror främst på ett ökat antal externa placeringar, längre placeringstider, ökade dygnskostnader samt ökade kostnader kopplat till inflationen. Åtgärder har vidtagits, framför allt för en ökad kontroll över placeringarna, placeringstiderna och dess kostnader. Vidare sker en ökad styrning och uppföljning samt ett fortsatt arbete med förvaltningens struktur och förflyttning mot sociala tjänster.

Nämndens arbete med förflyttningen mot sociala tjänster pågår och fortsätter enligt plan med den så kallade formeringsresan. Under tertialet har olika workshops skett i bred samverkan med invånare, medarbetare, föreningsliv, civilsamhälle, andra förvaltningar och myndigheter. Ett första förslag har tagits fram för hur nämnden bör formuleras för att bättre möta invånarnas behov. Tre huvudområden har framkommit: ett ökat fokus mot förebyggande arbete, förändrad organisering av verksamheten och tvärfunktionella team. Förslaget förädlas nu och en plan tas fram för den faktiska förflyttningen.

Arbetet med Familjefridscentrum fortsätter och samverkansprocessen med polis, åklagare och regionen pågår för att få en sammanhållen rättsprocess. Kommunerna i Familjen Helsingborg involveras i arbetet och man söker en verksamhetslokal som kan möta de behov som finns, i synnerhet om flera kommuner ska samverka. Trots detta fortgår arbetet med insatser för invånare. Inom Familjefridscentrum finns även arbetet mot människohandel, prostitution och heder.

Familjecentralerna använder sig av ett utökat hembesöksprogram, "Växa tryggt", tillsammans med mödra- och barnhälsovården. Forskning har visat att fler i utsatta områden då får en positiv bild av socialtjänsten och kan tänka sig att söka stöd när de behöver det.

Innovationsarbetet fortgår och växer. Ett exempel är Starka pappor som genomförs på Planteringen i samverkan med familjecentraler och civilsamhället. Syftet är att stärka föräldrar i utsatta områden för att förebygga gängkriminalitet. Ett annat exempel är de sociala tjänstehundarna, som innebär att en tränad hund deltar i mötet med invånaren. Detta har gett positiva effekter i mötena och initiativet skalas nu upp med utbildning av vårdhundsteam i förvaltningen.

Årets första tertial har sammantaget präglats av arbetet med åtgärder utifrån det ekonomiska resultatet och formeringsresan. Nämnden har ett utmanande år men ett fortsatt tydligt fokus mot sociala tjänster med ökat värde för invånarna.

Nämndens mål

Under 2023 ska minst 70 procent av invånarna som använder sig av socialförvaltningens tjänster uppleva att det stöd de har fått har varit till nytta

Bedömning måluppfyllelse

Kommer uppnås

Målanalys

Nämnden genomför allt fler brukarundersökningar och resultaten är positiva. Undersökningsperioden för tertialet är dock kort och underlagen mycket begränsade. Färdiga resultat finns från Familjebehandlingen och från ungdomar som varit placerade på HVB eller stödboende. Här har samtliga tillfrågats och 80 sva-

rat. Av dessa upplever 84 % att stödet har varit till nytta. Resultaten bygger på kvantitativa undersökningar. De kvalitativa undersökningarna är mer tidskrävande, varför resultaten dröjer.

I samtliga undersökningar får nämnden svar som ger vägledning till hur nämnden kan utforma sina tjänster för att ge ett ökat värde för invånarna.

Under 2023 ska andelen ansökningar öka till minst 18 procent av det totala antalet anmälningar och ansökningar.

Bedömning måluppfyllelse
Kommer inte uppnås

Målanalys

Andelen ansökningar har under perioden uppgått till 12,1 %. Resultatet är preliminärt eftersom registreringar kan ske senare än vid aktualiseringstillfället. Motsvarande period under 2022 hade ett högre resultat, 13,4%. Utfallet påverkades då av ett jämförelsevis färre antal anmälningar, vilket innebär att andelen ansökningar blir högre. Oaktat detta innebär detta tertiärs resultat att målet inte är uppnått. Nämnden har under första tertialet fått ett ökat antal anmälningar från skolan jämfört med förra året. Vidare har fler anmälningar än vanligt förekommit kopplat till enstaka personer på Vuxen. Första tertialets utfall går inte att se som vägledande för helårsresultatet, då volymerna är begränsade. Bedömningen är ändå att målet inte kommer att uppnås.

Nämnden arbetar målmedvetet med att utveckla sina tjänster för att nå invånarna tidigt och med hög tillgänglighet. Vidare arbetar nämnden i olika forum för att informera invånare om möjligheten att ansöka om stöd och även att vända sig till biståndslösa insatser. De senare insatsernas användarstatistik sammanställs från och med i år på ett bättre sätt. Detta innebär att insatsernas antal ser ut att öka påtagligt, vilket då framför allt beror på ett bättre statistikunderlag. Likväl fortsätter nämnden att vidga sitt utbud av insatser som inte föregås av individuell behovsprövning i syfte att erbjuda invånarna sociala tjänster i ett tidigt skede.

Nyckeltal för nämndens uppdrag och inriktning

Barn och vuxna

Nyckeltal	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023
Uppdrag inom förvaltningens serviceverksamheter, antal	2 267	3 080	2 695	3 001	1 553

Antalet serviceinsatser ser ut att ha ökat påtagligt. Nämndens underlag för statistikinhämtning har förbättrats i början av året vilket har gett ett betydligt högre antal än tidigare. Detta försvårar jämförelsen mot tidigare år. Under året förväntas trots detta en ökning av det reella antalet biståndslösa insatser, då detta är en del av nämndens prioriterade aktiviteter i förflyttning mot sociala tjänster.

Väntetid

Nyckeltal	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023
Genomsnittlig väntetid från ansökan till beslut om insats, antal dagar	42	47	46	57	56
Genomsnittlig väntetid från anmälan till beslut om insats, antal dagar	44	53	53	67	67

Statistik

Nyckeltal	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023
-----------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------

Nyckeltal	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023
Antal inledda utredningar	3 120	3 071	3 123	3 167	915
Antal inledda öppenvårds- och heldygnsinnsatser	1 530	1 550	1 509	1 572	498
Antal vårdtygn externa placeringar och boenden		57 930	54 888	61 873	22 264
Andel ansökningar av det totala antalet anmälningar och ansökningar	12,9%	12,6%	12,6%	13,5%	12,1%
Antal anmälningar och ansökningar totalt till förvaltningen	8 828	9 531	9 253	9 258	3 335

Helårsprognos

Årets resultat

Resultaträkning, tkr	Bokslut 2022	Internbudget 2023	Prognos 2023
Kommunbidrag	598 582	637 213	637 213
Disposition av ackumulerat resultat	0	0	0
Intäkter	120 723	88 735	92 309
Summa intäkter	719 305	725 948	729 522
Utdelningskrav	0	0	0
Kostnader	-728 809	-725 948	-753 522
Summa kostnader	-728 809	-725 948	-753 522
ÅRETS RESULTAT	-9 504	0	-24 000
Ackumulerat resultat (inklusive årets resultat)	-904	0	-24 000

Kommentar till årets resultat

Årets resultat för socialnämnden visar på ett underskott på 24,0 mnkr. Detta beror framför allt på ett ökat antal externa placeringar, längre placeringstider, ökade dygnskostnader samt ökade kostnader kopplade till inflation. Nämnden har dessutom haft placeringar som legat långt över genomsnittskostnaden.

Åtgärder har vidtagits, framför allt för en ökad kontroll över placeringarna, placeringstiderna och dess kostnader. Vidare sker en ökad styrning och uppföljning samt ett fortsatt arbete med förvaltningens struktur och förflyttning mot sociala tjänster.

Ytterligare en anledning till nämndens prognostiserade underskott är att kostnaderna ökat samtidigt inom alla fyra verksamhetsområden. De senaste åren har kostnaderna inom barn, unga och familj alternativt inom vuxenverksamheten ökat mycket, men nu ser vi en generell ökning av kostnaderna inom flera olika områden.

Två verksamhetsområden redovisar överskott i prognosen och två visar underskott. Underskotten återfinns inom barn, unga och familj och inom vuxenverksamheten. Inom dessa två verksamheter är det framför allt kostnader kopplade till placeringar som står för den största generella kostnadsökningen. Totalt sett för nämnden har däremot även personalkostnader och lokalkostnader ökat i förhållande till budgeten.

Inom verksamhetsområdet gemensamma resurser har kostnaderna för skyddat boende ökat kraftigt un-

der årets första tertial. Flera placeringar kommer avslutas under sommaren, men kostnaden så här långt innebär att i stort sett hela årets budget redan är använd.

Även kostnader för skadegörelse och säkerhetsrelaterade kostnader har ökat mycket under året. Det handlar bland annat om en omfattande vattenskada på ett boende samt flera bränder där omfattande återställningar varit nödvändiga.

Långsiktiga och kortsiktiga åtgärder för en ekonomi i balans

Socialnämnden har tagit beslut om följande långsiktiga åtgärder för en ekonomi i balans:

- **Vi vill** formera oss ur ett mer invånarvänligt perspektiv
- **Vi vill** utveckla styrning och kvalitetsarbetet
- **Vi vill** utveckla en ny budget utifrån formeringen
- **Vi vill** säkerställa att resurser nyttjas effektivt och att insatser utvärderas
- **Vi vill** öka tidigare insatser över gränserna
- **Vi vill** utveckla kulturen

Dessa långsiktiga åtgärder utgör en grund till hur nämnden ska fortsätta verka både i struktur och förhållningssätt för en ekonomi och kvalitet i balans på längre sikt. Vid sidan om dessa arbetar förvaltningen även med kortsiktiga åtgärder, det vill säga sådana som kan påbörjas direkt och där resultatet märks inom ett år, det vill säga delvis redan under 2023. Exempel på kortsiktiga åtgärder är:

- Alla tjänster ska vakansprövas
- Hemtagning av externt placerade klienter
- Vikarietillsättning administreras centralt inom verksamheten
- Översyn av schema för att optimera tillgänglighet av personal
- Aktivt arbete med att få externa familjehem till att bli interna, vilket innebär minskad kostnad för konsulentstödda familjehem

Förvaltningen arbetar redan aktivt med dessa kortsiktiga åtgärder och kommer följa upp dem kontinuerligt under året för att säkerställa att de ger den effekt eller det värde som eftersträvas för att nå en ekonomi i balans. Vid sidan om dessa åtgärder arbetar förvaltningen också med att se över de olika satsningar som finns med i internbudgeten under de två senaste åren, och vilket värde dessa har gett och förväntas ge under innevarande år. I samband med detta används det effekthemtagningsverktyg som staden tagit fram och som varje förvaltning ska använda.

Eget kapital

I bokslut 2022 visade socialnämnden ett underskott på 9,5 mnkr. Detta medförde att nämndens ackumulerade egna kapital blev negativt inför 2023. Efter beslut i kommunfullmäktige i samband med resultatregleringen efter bokslut 2022 har nämnden fått det negativa egna kapitalet avskrivet, vilket innebär att nämndens egna kapital är 0 vid ingången av 2023. Om det prognostiserade resultatet i tertialrapporten även blir det faktiska resultatet vid årets slut, innebär det att nämnden återigen har ett negativt eget kapital.

Specifikation ianspråktagande av resultatöverföring

Engångssatsningar, tkr	Prognos 2023

Kommentar

Investeringar

Investeringar 2023

Investeringar, mnkr	Budget 2023	Prognos 2023
Utgifter	3,0	3,0
Inkomster	0	0
Netto	3,0	3,0

Socialförvaltningen har investeringar för cirka 3 mnkr per år för mindre upprustningar, inventarier och liknande.

Ekonomisk prognos per verksamhet

Årets resultat, tkr

Verksamhet	Bokslut 2022	Internbudget 2023	Prognos 2023
Administration	14 581	0	9 000
Gemensamma resurser	9 304	0	2 000
Vuxen	-14 563	0	-14 000
Barn, unga och familj	-18 826	0	-21 000
Totalt Socialnämnden	-9 504	0	-24 000

Kommentar

Administration

Verksamhetsområde administration visar ett överskott i prognosen på totalt 9,0 mnkr. Verksamhetsområdet omfattar följande delar:

- nämnd och förvaltningsledning
- ekonomi, inköp, service, fastighet och säkerhet
- HR och kommunikation
- kvalitet
- utveckling

Det prognostiserade överskottet består av flera olika delar. Inför 2022 beslutade socialnämnden om olika satsningar, bland annat medel till omställningen mot sociala tjänster. Den största delen av denna satsning användes inte under 2022, utan ligger kvar i 2023 års internbudget. Delar av dessa medel kommer inte användas i år heller, bland annat kommer förvaltningen genomföra medarbetardagar med annat innehåll än planerat. Vidare består överskottet även av lägre IT-kostnader än beräknat, vakanta tjänster och medel som avsatts till årets löneöversyn men som inte använts.

Inom fastighet- och säkerhetsenheterna visar däremot prognosen underskott. Utöver den ökade kostnaden med anledning av inflation, har kostnaderna för skadegörelse ökat mycket. Flera bränder i lägenheter samt allmän skadegörelse där omfattande återställning har varit nödvändig går inte in under "löpande skadegörelse" som normalt hanteras inom ordinarie budget. Utöver detta har en mycket omfattande vattenskada uppstått på ett boende. Stadens försäkring täcker 50 % av skadekostnaden. Verksamheten har också varit tvungen att hyra alternativa lokaler, som tillägg till kostnaderna för återställningen. Denna

kostnad har belastat fastighetsenheten.

Gemensamma resurser

Verksamhetsområde gemensamma resurser redovisar ett överskott i prognosen på 2,0 mnkr.

Kostnaderna för skyddat boende har ökat kraftigt under första tertialet. Kommunfullmäktige tog inför 2023 beslut om att inrätta ett familjefridscentrum, något som också fått stor publicitet. Satsningen beslutades om för att skapa möjlighet och göra det lättare för fler att söka den hjälp man behöver. Detta har lett till att fler söker stöd i våld i nära relation och hedersproblematik.

Flera placeringar kommer att avslutas under sommaren, men kostnaden så här långt innebär att i stort sett hela årets budget redan är använd.

Att verksamhetsområdet visar överskott beror främst på vakant tjänst och externa intäkter under året.

Vuxen

Verksamhetsområde vuxen visar ett underskott i prognosen med totalt 14,0 mnkr.

Underskottet beror till största delen på höga kostnader gällande placeringar, men även personalkostnaderna ligger över budget. Det rör sig huvudsaken om kostnader för timanställda, övertid, OB och jour.

Verksamheten har tagit fram ett antal kortsiktiga åtgärder framför allt för att minska kostnaderna gällande placeringar, men även för att kunna öka de externa intäkterna. Utifrån dessa åtgärder har verksamhetens klientkostnader minskat mellan mars och april med ca 0,6 mnkr. Förbättringen består framför allt av att externt placerade klienter har "tagits hem". Flera klienter har inte heller fortsatt insatser i övrigt inom verksamheten. Fortsatt arbete med "hemtagning" pågår.

Med hjälp av stödfunktionerna har verksamheten arbetat intensivt med att se över de externa intäkterna och möjligheterna att göra vissa schemaförändringar för att optimera tillgänglighet av personal samt minska vikariekostnaden. Utöver detta vakansprövas alla tjänster inom verksamhetsområdet.

Barn, unga och familj

Verksamhetsområde barn, unga och familj visar ett underskott i prognosen med totalt 21,0 mnkr. Det är framför allt familjehemsenheten men även utredning och uppföljning som visar underskott.

Underskottet förklaras i sin helhet med höga kostnader gällande placeringar. Under årets fyra första månader har verksamheten varit tvungen till nya placeringar och dessa har ökat för varje månad. Gällande institutionsplaceringar så har det tillkommit totalt 19 nya placeringar till och med april månad. Utav dessa är fem SiS-placeringar. Sedan årsskiftet 2022-2023 har även dygnskostnaden ökat mycket för SiS-placeringar.

För övriga institutionsplaceringar har kostnaden ökat med ca 2,0 mnkr, vilket förklaras av att antalet placeringar ökat.

Inom familjehemsenheten har det tillkommit åtta nya externa jourhemsplaceringar samt två externa familjehemsplaceringar, vilket också har bidragit till högre kostnader inom verksamhetsområdet.

Även barn, unga och familj arbetar utifrån sina framtagna kortfristiga åtgärder. Familjehemsenheten utgår från flera olika åtgärder, bland annat att se över utbetalningar i samband med vårdnadsöverflyttningar för att säkerställa rätt utbetalningar. Vidare arbetar enheten aktivt och har som mål att få över runt tio externa familjehem till att bli interna, vilket skulle innebära en kostnadsminskning för konsulentstödda familjehem.

Målet under 2023 är att avsluta eller ta hem runt 15 externa placeringar från institution. Verksamhetsområdet har intensifierat uppföljningarna av de externa placeringarna, dialoger sker i varje enskilt ärende om planering och möjligheten till insats på hemmaplan.

Satsningar görs på skolnärvaro, stöd i vardagen samt inom familjehemsvården.

Avseende skollnärvaro görs en kunskapshöjning och framtagning av ett dynamiskt arbetsmaterial för att kunna motverka problematisk skolfrånvaro. Ett arbetsmaterial har tagits fram och är i en implementeringsfas, vilket sannolikt kan ge effekt under senare delen av 2023 och framåt.

Under första tertialet 2023 har anknytningsteamet arbetat både med stöd vid sammanbrott och med kunskapshöjning i form av utbildning. Utbildningen kallas *Trygghetscirkeln* och de första tillfällena har hållits under våren 2023, för jour- och familjehem. Under 2023 ska teamet också börja arbeta med anknytning vid nyplaceringar. Arbetet syftar till att främja hållbara familjehemsplaceringar och minska antalet sammanbrott, vilket minskar behovet av konsulentstödda familjehem.

Teamet stöd i vardagen arbetar med kompensatoriskt stöd för familjer med fokus på placeringsnära barn, där föräldrarna har någon typ av psykisk ohälsa och/eller missbruksproblematik. Under första tertialet 2023 har teamet arbetat i drygt 50 ärenden. Familjebehandlingen har under första tertialet haft 316 ärenden där familjer har fått olika sorters stöd.